

Expedient

2463/2025/9

Plans de protecció de l'entorn

UO: MEDI AMBIENT

Assumpte

Pla de Gestió Ètica de les Colònies Felines

PROGRAMA DE GESTIÓ ÈTICA PEL CONTROL DE COLÒNIES FELINES

OBJECTIUS

Els principals objectius del programa de gestió ètica pel control de colònies felines són els següents:

Controlar la població de gats a Amposta.

Procurar que els animals que formen les colònies felines gaudeixin d'un estat de salut acceptable.

Erradicar els possibles conflictes que puguin ocasionar la presència/absència de les colònies felines.

JUSTIFICACIÓ DE LA NECESSITAT

L'increment de la sensibilitat social respecte a la protecció animal i a la millora de les

condicions de vida dels animals urbans a les poblacions d'arreu de Catalunya ha portat a realitzar una política municipal basada en la convivència entre aquests animals i la ciutadania de les poblacions.

Per aquest motiu es vol formalitzar aquest programa basat en la implantació del projecte de control mitjançant el mètode captura-esterilització-retorn (C.E.R.), de colònies de gats ferals d'Amposta.

INTRODUCCIÓ

Actualment tenim gats domèstics que formen part de la nostra família i conviuen amb nosaltres a les nostres llars però, tot i que pugui no ser conegut per tothom, també convivim amb nombrosos gats que viuen al carrer.

Cal tenir present que la situació dels gats al carrer s'ha originat com a conseqüència d'un comportament negligent per part de l'ésser humà, ja que els gats que formen les colònies felines provenen d'animals abandonats o perduts; de gats que ja han nascut al carrer o de gats que són descendents d'aquells felins que viuen a casa però tenen llibertat de deambulació i no estan esterilitzats.

Els gats de carrer -també anomenats **gats comunitaris, gats urbans o gats ferals**- en la seva majoria, formen el que coneixem com a colònies felines, tot i que també podem trobar gats ferals que no pertanyen a una colònia i que són solitaris. Les colònies felines són agrupacions de gats que viuen en llibertat en entorns urbans o semiurbans, tenen un nivell nul o molt baix de socialització i s'estableixen en un territori concret. Aquests animals depenen per sobreviure dels recursos que l'ésser humà els facilita voluntària o involuntàriament, i quan aconseguen aquests recursos per sobreviure i es comencen a reproduir de forma incontrolada, es genera una situació de superpoblació d'aquests animals, amb els problemes associats que això comporta relacionats amb el benestar d'aquests animals i amb la necessitat de conviure amb l'ésser humà en un mateix espai.

Els gats comunitaris o ferals, al trobar-se a la via pública i ser animals que viuen en llibertat en entorns urbans i semiurbans, fa necessari que l'Ajuntament es doti un Pla de Gestió Integral i Ètica de les colònies.

Si no es controlen les colònies això té afectació directa envers el seu benestar i a l'entorn on conviuen ja que l'elevada capacitat reproductiva dels gats també acaba generant un problema de superpoblació, juntament amb els problemes de salut pública, de convivència veïnal i de baralles entre els propis gats per la gestió de recursos i manteniment del territori.

D'acord amb el que estableix la Llei 7/2023, de 28 de març, de protecció dels drets i el benestar dels animals, correspon als Ajuntaments la gestió de les colònies felines i per tal de poder realitzar una gestió adequada de les mateixes, és imprescindible desenvolupar un programa o protocol de gestió ètica de les colònies felines.

Per tot això, es crea el present programa de gestió de colònies felines amb la finalitat d'oferir les eines necessàries per portar a terme una correcta gestió de les colònies; per intentar reduir progressivament la seva població mantenint la protecció i qualitat de vida dels gats ferals que viuen en els nostres entorns urbans i semiurbans, i per aconseguir una bona convivència entre els ciutadans i els gats urbans. L'objectiu és implementar el present Pla de Gestió de Colònies Felines en els propers quatre anys i anar ampliant progressivament el seu abast.

Aquest protocol també té per finalitat afavorir i millorar la coordinació de l'Ajuntament amb els col·lectius que directa o indirectament tenen vinculació amb colònies felines i amb els voluntaris que gestionen les referides colònies, per tal de poder treballar òptimament en favor de la protecció i el benestar dels gats ferals que formen les colònies felines.

L'Ajuntament d'Amposta té present que la col·laboració coordinada dels diferents departaments interadministratius, dels gestors de colònies, agents de l'autoritat, professionals veterinaris, col·lectius implicats en la protecció animal i de la ciutadania en general és fonamental per realitzar una gestió òptima de les colònies felines i garantir el benestar dels gats comunitaris.

Amb aquest projecte es busca aconseguir establir legalment aquesta gestió, protegint a les colònies i a les seves responsables, mitjançant una col·laboració directa amb les administracions locals per portar endavant aquest model de gestió ètic i efectiu.

MARC LEGAL

Llei 7/2023, de 28 de març, de protecció dels drets i el benestar dels animals.

La legislació vigent en relació a la protecció d'animals és el Decret Legislatiu 2/2008 del 15 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de Protecció dels Animals.

La Llei 2/2008 estableix que està totalment prohibit negar l'alimentació als gats i també, en el seu article 16.1, defineix que correspon als ajuntaments el control dels animals urbans. Cal tenir en consideració que «el gat», també el feral, confereix la condició d'animal domèstic de companyia, i aquest fet fa que sigui un animal protegit per la Llei. Per tant, com Ajuntament, hi ha l'obligació d'intervenir destinant recursos econòmics per a l'esterilització i la cura de les colònies dels gats.

ORIGEN DELS GATS DE CARRER

Els gats que són considerats de carrer provenen de:

Els gats ferals, els gats domèstics que tenen camades al carrer, els gats abandonats.

S'estableix la consideració diferenciada del gat feral davant del gat domèstic i se'n

reconeix la idiosincràsia.

Els gats ferals són membres de l'espècie de felí domèstic (*Felis catus*), però no estan socialitzats amb els éssers humans i per tant no són adoptables. Els gats ferals apareixen a causa de l'abandonament de gats domèstics i aquests es converteixen en gats silvestres després de viure un temps per si mateixos o bé, són gats descendents d'altres gats ferals. Els gats ferals porten vides saludables i naturals en el seu propi espai. La seva llar és a l'aire lliure, als carrers de les diferents zones urbanes o periurbanes.

LES COLÒNIES

Les colònies de gats ferals consisteixen en l'agrupació controlada de gats sense persona propietària o posseïdora coneguda, degudament esterilitzats, que conviuen en un espai públic o privat, a càrrec d'organitzacions i entitats cíviques sense ànim de lucre, amb l'objectiu de vetllar per llur benestar i on reben atenció, vigilància sanitària i alimentació.

Els gats ferals pertanyents a les colònies seran alimentats amb pinso sec diàriament i disposaran sempre d'aigua neta i fresca. S'acostumarà als gats a alimentar-se al mateix lloc i a la mateixa hora per facilitar la captura i l'observació de la colònia. Els recipients de menjar han de tenir un disseny estèticament acceptable. Mai s'ha de deixar l'aliment a terra. Les restes d'aliment s'han de netejar diàriament.

FORMACIÓ DE COLÒNIES

Amb la presència de gats, fonts d'alimentació i humans defensors i retractors és quan es dona lloc a la formació de colònies. Aquests tres factors són els que

s'han de tenir en compte alhora de voler resoldre el conflicte i controlar de forma efectiva la colònia.

El moment ideal d'actuació és quan la colònia està formada per pocs gats, perquè suposa una optimització de tots els recursos suposant menys temps, menys diners, menys esforç i menys persones en contra del programa. Això sembla una obvietat però, la realitat és que en la majoria dels casos quan es decideix actuar ja sobrepassa la capacitat d'actuació.

També serà molt més senzill actuar si coneixem i controlem les fonts d'alimentació per coordinar i realitzar les captures amb èxit per procedir amb les esterilitzacions.

ACTORS DE LES COLÒNIES

Els gats, la persona alimentadora/gestora de la colònia, les associacions, l'administració i el veïnat autoritzat. Els actors principals són els gats i les persones organitzades en associacions o institucions, o actuant de forma individual, però tots ells són els protagonistes imprescindibles per garantir una bona gestió de la colònia:

- Membres del consistori
- Personal tècnic
- Associacions
- Persones cuidadores de les colònies felines
- Ciutadania autoritzada

GESTIÓ DE LES COLÒNIES

Cal tenir en compte que la finalitat principal és la realització d'una gestió i un control

poblacional, on l'èxit està en la prevenció.

Per gestionar correctament una colònia de gats ferals cal:

- Presentar aquest programa a l'entitat col·laboradora responsable de la gestió.

- Evitar els principals problemes que sorgeixen a l'implementar el programa.
- Informar a tots els actors implicats.

Per establir el model de gestió que garanteixi el benestar dels gats al carrer, una millor convivència entre la ciutadania i un estalvi econòmic per a l'administració que repercutirà en un estalvi per a tothom.

Hi ha nombrosos precedents i exemples que demostren que la forma més efectiva per gestionar les colònies existents, es basa en quatre punts principals:

- Alimentació en llocs fixes i de manera que no es causi molèsties al veïnat.
- Aplicar el "Mètode C.E.R." Captura, esterilització i retorn a la colònia d'origen.
- Control de l'estat sanitari dels membres de la colònia.
- Retirada dels animals només en casos molt concrets (malaltia, inadaptació, etc.).

MÈTODE C.E.R. (Captura - Esterilització - Retorn)

El mètode C.E.R. és la manera més ètica i efectiva de gestionar les poblacions de gats al carrer. Diversos estudis científics demostren que millora la qualitat de vida dels gats ferals, així com les seves relacions amb les persones que hi viuen a prop, tot reduint la seva població. Els gats són capturats per portar-los a la clínica o clíniques col·laboradores per procedir amb l'esterilització, seguint amb el protocol veterinari. Després de la recuperació els gats es retornen al seu lloc d'origen, la colònia.

Els cadells i gats sociables són acollits al refugi per trobar-los una llar definitiva.

APLICAR I PROMOURE EL MÈTODE C.E.R.

La importància de l'esterilització pretén evitar els abandonaments, reduir la població

d'animals en centres d'acollida i evitar l'extermini sistemàtic d'animals.

Amb l'esterilització s'evita l'increment exponencial de la població de gats d'una zona i s'evita el contagi de malalties de mares a fills i entre els diferents individus

de la colònia no-controlada durant els contactes sexuals. També es busca establitzar les poblacions de gats de carrer mitjançant la interrupció immediata de la reproducció i el trasllat dels gats sociables a refugis per la seva adopció.

El mètode C.E.R. facilita diferents punts favorables:

- Millora la qualitat de vida dels gats.
- Alliberar els gats del constant estrès relacionat amb l'aparellament, el cel i l'embaràs.
- Acaba amb els comportaments relacionats amb l'aparellament com ara els passejos, udols, purins per marcar el territori i baralles. Després de l'esterilització els gats es passen menys, sent millor per a la seva seguretat i redueix els conflictes amb el veïnat.
- Reduir la competició per l'aparellament és menys probable que els gats pateixin ferides o es barallin.
- Millora la seva salut física.

El mètode C.E.R. pot respondre a les necessitats de la comunitat:

- La població s'estabilitza: S'interromp el cicle reproductiu i finalment disminueix la població.
- Els gats es converteixen en millors veïns: Els estudis confirmen que un cop s'interromp la reproducció i per tant els comportaments relacionats amb l'aparellament, la relació de les comunitats amb els gats millora.
- Les colònies es tornen més silencioses ja que s'acaben els udols o les baralles.
- Les trucades a les autoritats en relació als gats disminueixen significativament.
- Es crea una oportunitat de diàleg, cooperació i educació.
- Mantenir un diàleg obert i escoltar les preocupacions del veïnat pot suposar una gran diferència pel que fa a la implantació del mètode C.E.R. amb èxit.

- Les persones alimentadores poden anar més enllà en adreçar les preocupacions dels residents. Per exemple, es poden construir menjadores que desplacin els gats gradualment fora de les àrees en les que no se'ls vol. Els gats viuen en el barri, i hi viuran es tingui cura o no.
- La creació d'una colònia C.E.R. pot establir un punt de contacte per adreçar queixes i per resoldre les preocupacions de la comunitat.

ACTUACIONS

En primer lloc es signarà un conveni que reguli les actuacions a dur a terme, i els compromisos adoptats per part de tots els actors. Tot seguit, es realitzarà l'inventari de les colònies, s'elaborarà i es mantindrà un mapa de distribució de les colònies i una fitxa amb les característiques i les dades de les responsables de cadascuna. Això permetrà tenir una visió global i prioritzar actuacions.

Cada colònia estarà vinculada a una o varies responsables, persones voluntàries que seran acreditades, per part de l'Ajuntament, mitjançant un carnet que obtindran al signar un document on figuraran, les seves dades i les seves obligacions.

Aquestes persones gestionaran un llibre de registre amb totes les dades referents a cada individu de la colònia: data d'esterilització, tractaments, despeses, baixes, seguiment actualitzat, etc.).

PROCEDIMENT

Nombrosos estudis han demostrat que el millor mètode per controlar la natalitat en l'espècie felina és la castració quirúrgica. En el cas de les colònies felines, és especialment important realitzar-la als 6 mesos d'edat, ja que s'evitarà la primera gestació de les gates, que en situació de semi-libertat normalment es dona abans de l'any de vida.

Aquestes intervencions les ha de realitzar un o una veterinària llicenciada i col·legiada en un quiròfan estèril i amb el material quirúrgic adequat.

PROTOCOL C.E.R:

1. Captura mitjançant "gàbies-trampa": Per esterilitzar-los s'han de capturar mitjançant «gàbies - trampa», per facilitar la manipulació dels gats que no

sempre es fien de l'humà per ser transportats. Normalment els gats es posen molt nerviosos i cal tranquil·litzar-los tapant la gàbia amb alguna manta, llençol... El factor més important per a una captura és que els gats tinguin gana, així que hauran d'estar 24 hores sense menjar. Es custodiarà l'animal durant la nit anterior a la cirurgia.

2. Un cop a la clínica veterinària: El/la veterinari/a encarregat/da de dissenyar i implementar el protocol d'actuació en la colònia, que sempre es realitzarà tenint en compte la grandària de la colònia, l'estat de salut dels gats, els recursos humans i la disponibilitat econòmica.

3. Retorn a la colònia dels gats ferals: Aquells individus que no són adoptables, després de la intervenció i per tant, abans del retorn a la colònia els gats romandran hospitalitzats, en el cas dels mascles durant 24h, en el cas de les femelles durant 48 -72h, ja sigui a les clíniques col·laboradores, al Refugi o a les cases d'acollida que formen part del programa.

LA PRÀCTICA DIÀRIA

La gestió de les colònies, és a dir, tenir cura de cada individu requereix d'una complexa organització, i els i les responsables de les colònies controlades hauran de signar un document que les/els acreditarà a tal efecte, i els/les comprometrà a:

Alimentació i higiene, és a dir, proporcionar als gats exclusivament pinso sec i aigua.

Una bona, adaptada i equilibrada alimentació comporta:

- Un millor desenvolupament del sistema immune.
- Una disminució de la quantitat ingerida pels gats.
- Una disminució del volum i millora de la textura de la femta.

Els punts d'alimentació han d'estar situats sobre superfícies fàcils de desinfectar.

Aquestes zones s'han de mantenir netes. Les restes d'aliment es netejaran diàriament.

La neteja i la desinfecció: Aquestes mesures permeten que un nombre més gran d'animals puguin conviure junts en unes condicions d'higiene adequades, disminuint enormement el contagi de malalties infeccioses i la sensació de brutícia de l'entorn. Això és de gran importància perquè afavoreix la bona imatge davant del veïnat i disminueix la probabilitat de que aparegui un conflicte sobre aquest aspecte.

Sanejament: és un dels pilars del programa. Les responsables de la/les colònia/es hauran de portar el control de l'estat de salut de cada individu per detectar de seguida si algun gat necessita atenció veterinària, si fos el cas, el recollirem i retirarem de la colònia per poder atendre'l i un cop s'hagi recuperat el retornarem a la colònia.

Un dels factors més importants, per poder gestionar de forma còmoda aquest programa, és mantenir informada a la ciutadania. Cal donar a conèixer el programa als ciutadans i ciutadanes. I, per suposat, normalitzar un programa de gestió ètic que projecta una molt bona imatge a la ciutat vers el tracte amb els animals.

AVALUACIÓ

El seguiment del programa es realitzarà conjuntament l'Ajuntament amb i l'entitat col·laboradora. D'aquesta manera es permetrà saber si s'han assolit els objectius del programa, seguint una font objectiva en base a la metodologia científica. Es generarà un informe anual que recull totes les dades per fer l'avaluació i anàlisi que comporti la creació de millores o canvis en cas de ser necessaris.

Els punts a avaluar són els següents:

- El nombre de colònies controlades
- El benestar dels gats ferals
- Nombre de gats esterilitzats
- Estat del mobiliari ubicat a les colònies
- Vandalisme
- Denúncies i la seva resolució
- Altes i baixes de colònies ferals
- La resolució dels conflictes que van motivar l'establiment del programa
- L'acolliment del programa en el conjunt de la ciutadania
- Percepció real que té la societat sobre la gestió de la política pública
 - Grau de satisfacció del veïnat immediat
- Grau de satisfacció de l'administració

PRINCIPALS ACTUACIONS PER DESENVOLUPAR EL PROGRAMA FELÍ

1. Es comptabilitzaran els individus que formen cada colònia. Es diferenciaran les femelles i els mascles, i els individus esterilitzats. Aquesta informació serà recollida al llibre de registre.
2. Emplenar les fitxes corresponents pel llibre de registre per les diferents colònies.
3. Mapa de les colònies. Cada colònia tindrà nom i serà ubicada al mapa de la ciutat.
4. Pla estratègic de recursos i finançament del programa.
5. Contacte i tancar acord per escrit amb les clíniques veterinàries col·laboradores.
6. Iniciar el mètode CER i el control sanitari de tots els individus i de desinfecció de l'entorn.

